

Terénní cvičení z fyzické geografie (24.-27. dubna 2023)

Brno a okolí

Vedoucí: Mgr. Peter Mackovčín, Ph.D., Mgr. Veronika Korvasová

Výstupy učení:

Studenti budou seznámeni s přírodními podmínkami modelového území, možnostech jeho ekonomického využití a sídelním poměrům. Studenti porozumí situaci v navštíveném regionu. Závěrečné úkoly budou spočívat v účelovém hodnocení území a mapování příkladů vybraných jevů v jednotlivých přírodních složkách v území s ohledem na lidské činnosti (škodlivé přírodní procesy, nevhodné využívání, ohrožení lidskými aktivitami). Studenti prokážou schopnost pracovat s mapovými podklady, vyhodnotit výsledky měření a vypracují textovou část, kterou obhájí v diskuzi.

Organizace:

Terénní cvičení proběhne ve dnech 24.-27. dubna 2023, v Brně a okolí. V rámci cvičení navštívíme různé lokality a budeme pozorovat odlišná horninová prostředí a lidské aktivity v nich probíhající. Pro ověření Vašeho zapojení v průběhu terénního cvičení budete vypracovávat stručný terénní deník k jednotlivým dnům a psát si zápisky k tématům. Kromě úkolů, které budou plněny v terénu, na konci dne vypracujete odpovědi na 2-3 kontrolní otázky. Součástí deníku bude příložená i fotodokumentace z daného dne, stačí 2-5 snímků. Zpracované výstupy budou odevzdány ve formě **PDF souboru** do příslušné odevzdávací skříně. Stejně tak bude odevzdaný jeden PDF soubor za skupinovou práci.

Pomůcky: Něco na zaznamenávání poznámek (sešit – bude potřeba i na dílčí úkoly, mobil, tablet), něco na psaní a kreslení; mobil využijete i na pořizování fotodokumentace. **A obecně se budou hodit boty do terénu a svačina!**

24.dubna – krasové, eolické a antropogenní tvary

Setkání: 9:00 konečná autobusu Líšeň-hřbitov

Trasa: Návštěva Starých zámků u Líšně (starověké sídliště), kde bude možné sledovat antropogenní militární a sídelní tvary. Přesuneme se k lomu na vápenec společnosti Kalcit s.r.o., kde je patrná mořská sedimentace. Budeme pokračovat od rozcestníku Kopaniny, kolem areálu lesní pedagogiky k Šumberově jeskyni (devonské vápence prvohory) a přesuneme se k NPR Hádecké planince, na jejímž okraji probíhala těžba v hádeckých vápencových lomech a zpracování cementu. Projdeme areálem lomu, kdy si ukážeme podloží, na které sedimentovaly vápence Moravského krasu. Den ukončíme na zastávce Líšeň-Horníkova.

Kontrolní dotazy a úkoly k vypracování:

1. Kde jsme spatřili antropogenní sídelní plošiny? Lokalizujte je podle souřadnic a popište šířku, hloubku a případně obvody? Dané tvary zdokumentujte.
2. Jaké typy antropogenních těžebních tvarů se nacházejí v areálu lomů?
3. Popište mořskou sedimentaci v oblasti a určete její nadmořskou výšku pomocí vlastního přístroje.

25.dubna – fluviální akumulace, krasové a antropogenní tvary

Setkání: 9:00 zastávka tramvaje Stránská skála

Trasa: Budeme se pohybovat po jurských (druhohorních) vápencích NPP Stránské skály, kde budeme sledovat povrchové krasové tvary. Následně se přesuneme k vytěžené pískovně a bývalé nouzové kolonie Černovičky, následně do horní části Tuřanské terasy, což bude spojené se sledováním štěrků, fluviální akumulací. Ve spodní části si ukážeme i třetihorní pískové uloženiny. Dále přesun do PR Černovický hájek, jedné z posledních lokalit lužního lesa v blízkosti Brna. Sledování mokřadních a vlhkomilných rostlinných i živočišných společenstev.

Kontrolní dotazy a úkoly k vypracování:

1. Popište a nakreslete fluviální terasu řeky Svitavy.
2. Jaké druhy stromů jsme viděli v Černovickém hájku? Popište a zdokumentujte, jak místní les vypadá.

26.dubna – fluviální erozní tvary, dopravní antropogenní tvary, reliéf na rozlámaných horninách

Setkání: 9:00 zastávka tramvaje Bystrc-přístaviště

Trasa: Přesun k hrázi brněnské přehrady, kde budou probíhat různé skupinové práce a měření.

27.dubna – dopravní antropogenní tvary mapování vybraných úseků extrateritoriální dálnice a projevy v současné morfologii

Samostatná práce: Vlastní skupinová návštěva vybraného úseku bývalé dálnice a zakreslení minimálně 4 řezů (profil náspu, zářezu, odkopu včetně fotodokumentace a určení souřadnic místě měření profilu).